

dománya. Amint nincs két egyforma ujjlenyomat, úgy nem létezik két egyforma hang sem, sőt még a strukturájuk is rendkívül eltérő egymástól. Ezért az a módszer, ami egyik hangnál bevált, a másikonál igen sokszor csődöt mond. A tapasztalat azt mutatja, hogy nincs saját, egyedüli, vagy olasz, francia, német módszer, hanem van jó módszer, mely a növendék egyéniségéhez, hangjának felépítéséhez alkalmazkodik és a rossz módszer, mely a tanár vesszőparipáját, a »saját eredeti módszerét« kényszeríti a növendék torkára még akkor is, ha az annak nem felel meg.

Általános ismeretek szempontjából helyes, ha a növendék az anatómiai, akusztikai stb. kérdéseket ismeri, de a tényleges énektanulást ez semmivel előre nem viszi. A helyes módszer tehát az, amely a növendék hangjának felépítését, teljes egyéniségét, sokszor pszichológiai momentumokat is tekintetbe véve a tanulást olyan külső jelekhez, könnyen megtanulható és az énekszervekkel könnyen elvégezhető mozgásokhoz köti, amelyek automatikusan mintegy magukkal rántják a helyes éneklést. Ez azonban minden embernél más és más, ezért nem lehet a »metódust« sem leírni, sem kottafejekhez kötni és ezért nincsenek bűvös erejű énekgyakorlatok, melyek feltétlenül megjavítják a hangot, mert minden gyakorlatot, bár zeneileg kifogástalanul, hangvételei szempontból lehet rosszul is énekelni.

Ez az oka annak is, hogy kiváló énekesek rendszerint nem jó énektanárok. A saját torokállásuk, a saját módszerük annyira be van náluk idegezve, hogy az ezzel ellenkezővel, — ami viszont más hangra kiváló lehet, — a legjobb esetben is nem szimpatizálnak.

Az egyes módszerek taglalását ezek szerint meddőnek és céltalannak tartjuk, ezen cikkeknek is csak ismertető jellege van, mert a pedagógiának talán egyetlen ága nincsen, amire inkább vonatkoznék Goethe híres mondása: »Szürke minden elmélet, de zöld az élet arany fája«. (Dr. László Géza.)

Hangszer, minden eszköz, mely zenei hangok előidézésére alkalmas. A színpadon szereplő hangszert többnyire a színpalak mögött vagy a zenekarból szólaltatják meg.

Hangulat, a színész fontos lelkiállapota, aminek döntő befolyása van a szereplése ideje alatt. Igazi jó színész játék közben nem enged hangulata változásainak, annyira ura magának és művészetének eszközeinek, hogy bármilyen hangulatban van is pillanatnyilag, elnyomja személyes érzéseit és mindig egyenletes módon játszik. A színészet története számos példát tud arra, hogy kitűnő színészek közvetlenül életük valamely tragikus eseménye után, sőt közben is úgy játszottak, hogy semmi változást nem lehetett észrevenni. A színészi kötelességtudáshoz tartozik, hogy a művész, ha játszik, mindig ura legyen feladatának, bármily hangulatban van. Természetesen mindig akadnak szélsőes színészek, akik ez ellen a kötelesség ellen vétenek s különböző hangulataik szerint egyenetlenül játszanak. — Hangulat továbbá az a légkör is, mely a színész játékának hatásaként a közönség lelkében keletkezik. Igazi színész tehát az, aki a játékával közönségét is H.-ba hozza. Ennek a hatásnak ellentéte a fagyos H., amely a darab bukását jelenti.

Hanka István, színész, sz. 1902. okt. 14-én, Székelyhídon (Bihar m.). Színpadra lépett 1925. júl. 1-én.

Hans Gyuláné, a Népszínház elismert balletmesternője volt hosszabb időn át. — Leánya: Harmath Hedvig, a Vígszínház naivája. (L. o.)

Hanyag előadás. Ha a színész nem dolgozza ki alaposan szerepét, vagy ha hanyagságból elejti annak egy részét. Hanyag előadás az is, amelyet nem elegendő próbára, tehát nem elég jól betanulva visznek színpadra.

Hantos Ernő, segédrendező, sz. 1903-ban, Kolozsvárott. Az Új Színház tagja volt 1927-ben.

Hamvay Miklósné Capdebo Antónia 1894. december havában a Nemzeti Színház nyugdíjintézete javára 200 forintot adományozott.

Harag. A gyűlölet, ha indulatba megy át: harag lesz belőle. A harag igen sokféle lehet, mind jellemre, mind fokoza-